NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 1218/2010

ze dne 14. prosince 2010

o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na některé kategorie specializačních dohod

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Rady (EHS) č. 2821/71 ze dne 20. prosince 1971 o použití čl. 85 odst. 3 Smlouvy na kategorie dohod, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě [1],

po zveřejnění předlohy tohoto nařízení,

po konzultaci s Poradním výborem pro restriktivní praktiky a dominantní postavení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Nařízení (EHS) č. 2821/71 zmocňuje Komisi, aby prostřednictvím nařízení použila čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie (*) na určité kategorie dohod, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě spadajících do působnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy, jejichž předmětem je specializace, včetně dohod nezbytných pro dosažení tohoto cíle.

(2) Nařízení Komise (ES) č. 2658/2000 ze dne 29. listopadu 2000 o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na kategorie specializačních dohod [2] definuje kategorie specializačních dohod, které podle Komise zpravidla splňují podmínky stanovené v čl. 101 odst. 3 Smlouvy. Vzhledem k celkově pozitivním zkušenostem s používáním uvedeného nařízení, jehož platnost skončí dne 31. prosince 2010, a k dalším zkušenostem získaným od jeho přijetí nařízení je vhodné přijmout nové nařízení o blokových výjimkách.

(3) Toto nařízení by mělo splňovat oba požadavky na zajištění účinné ochrany hospodářské soutěže a na zajištění přiměřené právní jistoty pro podniky. Plnění těchto cílů by mělo brát v úvahu potřebu v nejvyšší možné míře zjednodušit správní dozor a právní rámec. Do určité úrovně tržní síly lze pro použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy obecně předpokládat, že kladné účinky specializačních dohod převáží nad všemi zápornými účinky na hospodářskou soutěž.

(4) Pro použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy prostřednictvím nařízení není nutné definovat ty dohody, na které by se mohl vztahovat čl. 101 odst. 1 Smlouvy. Při jednotlivém hodnocení dohod podle čl. 101 odst. 1 Smlouvy je nutné vzít v úvahu několik faktorů, zejména strukturu relevantního trhu.

(5) Je třeba omezit výhody výjimky zavedené tímto nařízením na ty dohody, u nichž se lze s dostatečnou jistotou domnívat, že splňují podmínky uvedené v čl. 101 odst. 3 Smlouvy.

(6) Dohody o výrobní specializaci nejvíce přispějí ke zlepšení výroby nebo distribuce zboží, pokud mají strany schopnosti, aktiva nebo provádějí činnosti, které se doplňují, neboť se mohou soustředit na výrobu určitých výrobků, a tak pracovat efektivněji a dodávat výrobky levněji. Totéž obecně platí také o specializačních dohodách v oblasti přípravy služeb. Je pravděpodobné, že při účinné hospodářské soutěži získají spotřebitelé přiměřený podíl na výsledných přínosech.

(7) Tyto výhody mohou plynout z dohod, kterými se jedna strana zcela nebo částečně vzdává výroby určitých výrobků nebo přípravy určitých služeb ve prospěch jiné strany („jednostranná specializace“), z dohod, kterými se každá strana zcela nebo částečně vzdává výroby určitých výrobků nebo přípravy určitých služeb ve prospěch jiné strany („reciproční specializace“), a z dohod, kterými se strany zavazují společně vyrábět určité výrobky nebo připravovat určité služby („společná výroba“). V souvislosti s tímto nařízením koncepce jednostranné a reciproční specializace nevyžadují, aby strana snížila kapacitu, stačí, když strany sníží objem své výroby.

---

[1] Úř. věst. L 285, 29.12.1971, s. 46.

[2] Úř. věst. L 304, 5.12.2000, s. 3.

(*) S účinkem od 1. prosince 2009 se článek 81 Smlouvy o ES stal článkem 101 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU). Oba články jsou ve své podstatě identické. Pro účely tohoto nařízení je v případě potřeby nutné odkazy na článek 101 SFEU chápat jako odkazy na článek 81 Smlouvy o ES. SFEU rovněž zavedla některé terminologické změny jako je nahrazení pojmu „Společenství“ pojmem „Unie“ a „společný trh“ pojmem „vnitřní trh“. Pojmy SFEU se použijí v celém tomto nařízení.

Koncept společné výroby však nevyžaduje, aby strany omezily své individuální výrobní činnosti mimo působnost předpokládané dohody o společné výrobě.

(8) Povaha dohod o jednostranné a reciproční specializaci předpokládá, že strany působí na stejném trhu výrobku. Není nutné, aby strany působily na stejném zeměpisném trhu. Proto by použití tohoto nařízení na dohody o jednostranné a reciproční specializaci mělo být omezeno na případy, kdy strany působí na stejném trhu výrobku. Dohody o společné výrobě mohou uzavírat strany, které již působí na stejném trhu výrobku, ale také strany, které hodlají vstoupit na trh výrobku prostřednictvím dohody. Dohody o společné výrobě by proto měly spadat do působnosti tohoto nařízení nezávisle na tom, zda strany již působí na stejném trhu výrobku.

(9) Aby bylo zajištěno, že bude dosaženo výhod specializace, aniž by jedna ze stran zcela opustila trh navazující na výrobu, měly by být tímto nařízením upraveny jednostranné a reciproční specializační dohody pouze tehdy, obsahují-li dodavatelské a nákupní závazky nebo provádějí-li společnou distribuci. Dodavatelské a nákupní závazky mohou, ale nemusejí mít výhradní povahu.

(10) Lze předpokládat, že pokud podíl stran na relevantním trhu výrobků, které jsou předmětem specializační dohody, nepřesáhne určitou úroveň, poskytnou tyto dohody obecně hospodářský přínos v podobě úspor z rozsahu nebo struktury či v podobě lepších výrobních technologií, zatímco spotřebitelům poskytnou přiměřený podíl na výsledných přínosech. Pokud se však u výrobků, které jsou vyráběny v rámci specializační dohody, jedná o polotovary, které jedna nebo více stran zcela nebo částečně využívá jako vstup pro svou vlastní výrobu určitých navazujících výrobků, jež jsou těmito stranami následně prodávány na trhu, měla by být výjimka plynoucí z tohoto nařízení rovněž podmíněna tím, že podíl stran na relevantním trhu těchto navazujících výrobků nepřekročí určitou úroveň. V takovém případě by pouhé sledování podílu stran na trhu na úrovni polotovarů opomíjelo případné riziko uzavření trhu nebo zvýšení ceny vstupů pro soutěžitele na úrovni navazujících výrobků. Nelze se však domnívat, že se na specializační dohody buď nevztahuje čl. 101 odst. 1 Smlouvy nebo že nesplňují podmínky čl. 101 odst. 3 Smlouvy, jakmile je překročena prahová hodnota podílu na trhu stanovená v tomto nařízení nebo jiné podmínky stanovené tímto nařízením. V takových případech musí být podle článku 101 Smlouvy provedeno individuální posouzení specializační dohody.

(11) Toto nařízení by nemělo vyjímat dohody obsahující omezení, která nejsou nezbytná k dosažení příznivých účinků vzniklých na základě specializační dohody. Dohody obsahující určité typy přísných omezení zaměřených proti hospodářské soutěži týkající se stanovení cen účtovaných třetím stranám, omezení výroby nebo prodeje a rozdělení trhů nebo zákazníků by v zásadě měly být vyloučeny z výhod výjimky podle tohoto nařízení, a to bez ohledu na podíl stran na trhu.

(12) Omezení podílu na trhu, vyloučená výjimka pro určité dohody a podmínky stanovené tímto nařízením za obvyklých podmínek zajišťují, že dohody, na které se vztahuje bloková výjimka, neumožní stranám vyloučit hospodářskou soutěž pro podstatnou část dotyčných výrobků nebo služeb.

(13) Podle čl. 29 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82 Smlouvy [1] může Komise odejmout výhodu plynoucí z tohoto nařízení, pokud v konkrétním případě zjistí, že dohoda, na kterou se vztahuje výjimka podle tohoto nařízení, má dopady, které nejsou slučitelné s čl. 101 odst. 3 Smlouvy.

(14) Podle čl. 29 odst. 2 nařízení (ES) č. 1/2003 může orgán pro hospodářskou soutěž členského státu odejmout výhodu plynoucí z tohoto nařízení na území tohoto členského státu nebo jeho části, pokud v konkrétním případě zjistí, že dohoda, na kterou se vztahuje výjimka zavedená tímto nařízením, má dopady neslučitelné s čl. 101 odst. 3 Smlouvy na území tohoto členského státu nebo jeho části, a pokud má toto území všechny vlastnosti odděleného zeměpisného trhu.

(15) Výhodu poskytovanou tímto nařízením lze podle článku 29 nařízení (ES) č. 1/2003 odejmout například tehdy, pokud je relevantní trh velmi koncentrovaný a hospodářská soutěž je již slabá především z důvodu postavení ostatních účastníků na trhu nebo vazeb mezi ostatními účastníky trhu vytvořených na základě paralelních specializačních dohod.

[1] Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 1.

(16) V zájmu snadnějšího uzavírání specializačních dohod, které mohou být založeny na struktuře zúčastněných stran, by měla být doba platnosti tohoto nařízení stanovena na 12 let,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Definice

1. Pro účely tohoto nařízení se použijí tyto definice:

a) „specializační dohodou“ se rozumí jednostranná specializační dohoda, reciproční jednostranná specializační dohoda nebo dohoda o společné výrobě;

b) „jednostrannou specializační dohodou“ se rozumí dohoda mezi dvěma stranami, jež působí na stejném trhu výrobku, kterou se jedna strana zavazuje zcela nebo částečně zastavit výrobu nebo zdržet se výroby těchto výrobků a nakupovat je od jiné strany, která se zaváže tyto výrobky vyrábět a dodávat;

c) „reciproční specializační dohodou“ se rozumí dohoda mezi dvěma nebo více stranami, jež působí na stejném trhu výrobku, kterou se dvě nebo více stran na recipročním základě zavazují zcela nebo částečně zastavit výrobu nebo zdržet se výroby určitých, ale různých výrobků a nakupovat tyto výrobky od ostatních stran, které se zaváží tyto výrobky vyrábět a dodávat;

d) „dohodou o společné výrobě“ se rozumí dohoda, kterou se dvě nebo více stran zavazují vyrábět určité výrobky společně;

e) „dohodou“ se rozumí dohoda, rozhodnutí sdružení podniků nebo jednání ve vzájemné shodě;

f) „výrobkem“ se rozumí zboží nebo služba, včetně polotovarů nebo služeb a konečných výrobků nebo služeb, s výjimkou distribučních služeb a pronájmů;

g) „výrobou“ se rozumí výroba zboží nebo příprava služeb zahrnující rovněž výrobu formou subdodávek;

h) „přípravou služeb“ se rozumí činnosti, které předcházejí poskytování služeb zákazníkům;

i) „relevantním trhem“ se rozumí relevantní trh výrobku a zeměpisný trh, ke kterému patří výrobky specializace, a v případě výrobků specializace ve formě polotovarů, jež jedna nebo více stran zcela nebo částečně využívá interně k výrobě navazujících výrobků, rovněž relevantní trh výrobku a zeměpisný trh, ke kterému patří navazující výrobky;

j) „výrobkem specializace“ se rozumí výrobek, který je vyroben na základě specializační dohody;

k) „navazujícím výrobkem“ se rozumí výrobek, pro který je výrobek specializace využíván jednou nebo více stranami jako vstup a který je těmito stranami prodáván na trhu;

l) „konkurenčním podnikem“ se rozumí skutečný nebo potenciální soutěžitel;

m) „skutečným soutěžitelem“ se rozumí podnik, který působí na stejném relevantním trhu;

n) „potenciálním soutěžitelem“ se rozumí podnik, který by v případě, že neexistuje specializační dohoda, reálně a nejen pouze hypoteticky jako odezvu na malý, avšak trvalý růst relativních cen pravděpodobně vynaložil nejpozději do tří let další potřebné investice nebo jiné nezbytné náklady na změnu tak, aby vstoupil na relevantní trh;

o) „závazkem výhradních dodávek“ se rozumí závazek nedodávat jinému konkurenčnímu podniku s výjimkou podniku, který je stranou dohody, výrobek specializace;

p) „závazkem výhradního nákupu“ se rozumí závazek nakupovat výrobek specializace pouze od strany dohody;

q) slovem „společně“ se v souvislosti s distribucí rozumí, že strany:

i) provádějí distribuci výrobků společným týmem, organizací nebo podnikem, nebo

ii) jmenují třetí stranu distributorem na výhradním nebo nevýhradním základě za předpokladu, že třetí strana není konkurenční podnik;

r) „distribucí“ se rozumí distribuce včetně prodeje zboží a poskytování služeb.

2. Pro účely tohoto nařízení zahrnují pojmy „podnik“ a „strana“ i jejich spojené podniky.

„Spojenými podniky“ se rozumí:

a) podniky, v nichž jedna strana specializační dohody přímo nebo nepřímo:

i) má pravomoc vykonávat více než polovinu hlasovacích práv,

ii) má pravomoc jmenovat více než polovinu členů dozorčí rady, představenstva nebo orgánů právně zastupujících podnik nebo

iii) má právo řídit záležitosti podniku;

b) podniky, které mohou přímo či nepřímo v podniku, jenž je stranou specializační dohody, vykonávat práva nebo pravomoci uvedené v písmenu a);

c) podniky, ve kterých podnik uvedený v písmenu b) může přímo či nepřímo vykonávat práva nebo pravomoci uvedené v písmenu a);

d) podniky, ve kterých může strana specializační dohody spolu s jedním nebo více podniky uvedenými v písmenech a), b) nebo c) nebo ve kterých mohou dva nebo více z posledně uvedených podniků společně vykonávat práva nebo pravomoci uvedené v písmenu a);

e) podniky, ve kterých vykonávají práva nebo pravomoci uvedené v písmenu a) společně:

i) strany specializační dohody nebo podniky s nimi spojené uvedené v písmenech a) až d), nebo

ii) jedna nebo více stran specializační dohody nebo jeden či více jejich spojených podniků uvedených v písmenech a) až d) a jedna nebo více třetích stran.

Článek 2

Výjimka

1. Podle čl. 101 odst. 3 Smlouvy a podle ustanovení tohoto nařízení se tímto prohlašuje, že se čl. 101 odst. 1 Smlouvy nepoužije na specializační dohody.

Tato výjimka se použije v míře, v jaké takové dohody obsahují omezení hospodářské soutěže spadající do působnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy.

2. Výjimka stanovená v odstavci 1 se použije na ustanovení obsažená ve specializačních dohodách, která se týkají postoupení nebo udělení licence ohledně práv duševního vlastnictví jedné nebo více stranám za předpokladu, že tato ustanovení nepředstavují základní předmět těchto dohod, ale přímo se jich týkají a jsou nezbytná pro jejich provádění.

3. Výjimka stanovená v odstavci 1 se použije na specializační dohody, když:

a) strany převezmou závazek výhradního nákupu nebo výhradních dodávek, nebo

b) strany neprodávají nezávisle výrobky specializace, ale provádějí společnou distribuci těchto výrobků.

Článek 3

Práh podílu na trhu

Výjimka stanovená v článku 2 se použije za podmínky, že celkový podíl stran na trhu nepřesahuje 20 % relevantního trhu.

Článek 4

Tvrdá omezení

Výjimka stanovená v článku 2 se nevztahuje na specializační dohody, které mají přímo nebo nepřímo, samostatně nebo v kombinaci s jinými faktory pod kontrolou stran dané dohody za cíl něco z následujícího:

a) stanovení cen při prodeji výrobků třetím stranám s výjimkou stanovení cen účtovaných přímým zákazníkům v rámci společné distribuce;

b) omezení výroby nebo prodeje s výjimkou:

i) ustanovení o dohodnutém množství výrobků v rámci jednostranných nebo recipročních specializačních dohod nebo stanovení kapacity a výrobního objemu v rámci dohody o společné výrobě a

ii) stanovení prodejních cílů v rámci společné distribuce;

c) rozdělení trhů nebo zákazníků.

Článek 5

Použití prahu podílu na trhu

Pro uplatňování prahu podílu na trhu stanoveného v článku 3 se použijí tato pravidla:

a) podíl na trhu se vypočítá na základě hodnoty prodejů na trhu; pokud nejsou údaje o prodejích na trhu k dispozici, lze ke stanovení podílu jednotlivých stran na trhu použít odhady odvozené od jiných spolehlivých informací o trhu včetně objemů prodeje na trhu;

b) podíl na trhu se vypočítá na základě údajů týkajících se předchozího kalendářního roku;

c) podíl na trhu podniků uvedených v čl. 1 odst. 2 druhém pododstavci písm. e) se rozdělí stejným dílem mezi podniky mající práva a pravomoci uvedené v čl. 1 odst. 2 druhém pododstavci písm. a);

d) pokud podíl na trhu uvedený v článku 3 zpočátku nepřesahuje 20 %, ale následně vzroste nad tuto hranici, aniž by překročil 25 %, použije se výjimka stanovená v článku 2 po období dvou po sobě následujících kalendářních let od roku, kdy byl práh 20 % překročen poprvé;

e) pokud podíl na trhu uvedený v článku 3 zpočátku nepřesahuje 20 %, ale následně vzroste nad 25 %, použije se výjimka stanovená v článku 2 po období jednoho kalendářního roku od roku, kdy byl práh 25 % překročen poprvé;

f) výhody podle písmen d) a e) nelze kombinovat tak, aby přesáhly období dvou kalendářních let.

Článek 6

Přechodné období

Zákaz stanovený v čl. 101 odst. 1 Smlouvy se v období od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2012 nevztahuje na dohody již platné dne 31. prosince 2010 a které nesplňují podmínky pro výjimky stanovené tímto nařízením, ale které splňují podmínky pro výjimku podle nařízení (ES) č. 2658/2000.

Článek 7

Doba platnosti

Toto nařízení vstupuje v platnost dne 1. ledna 2011.

Jeho platnost skončí dne 31. prosince 2022.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 14. prosince 2010.

Za Komisi

José Manuel BARROSO

předseda